

K Z O M B U N I A K Ń A T
Z B A D A Ń

Warszawa, styczeń 2012

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/1/2012

WYDARZENIE ROKU 2011

W POLSCE I NA ŚWIECIE

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

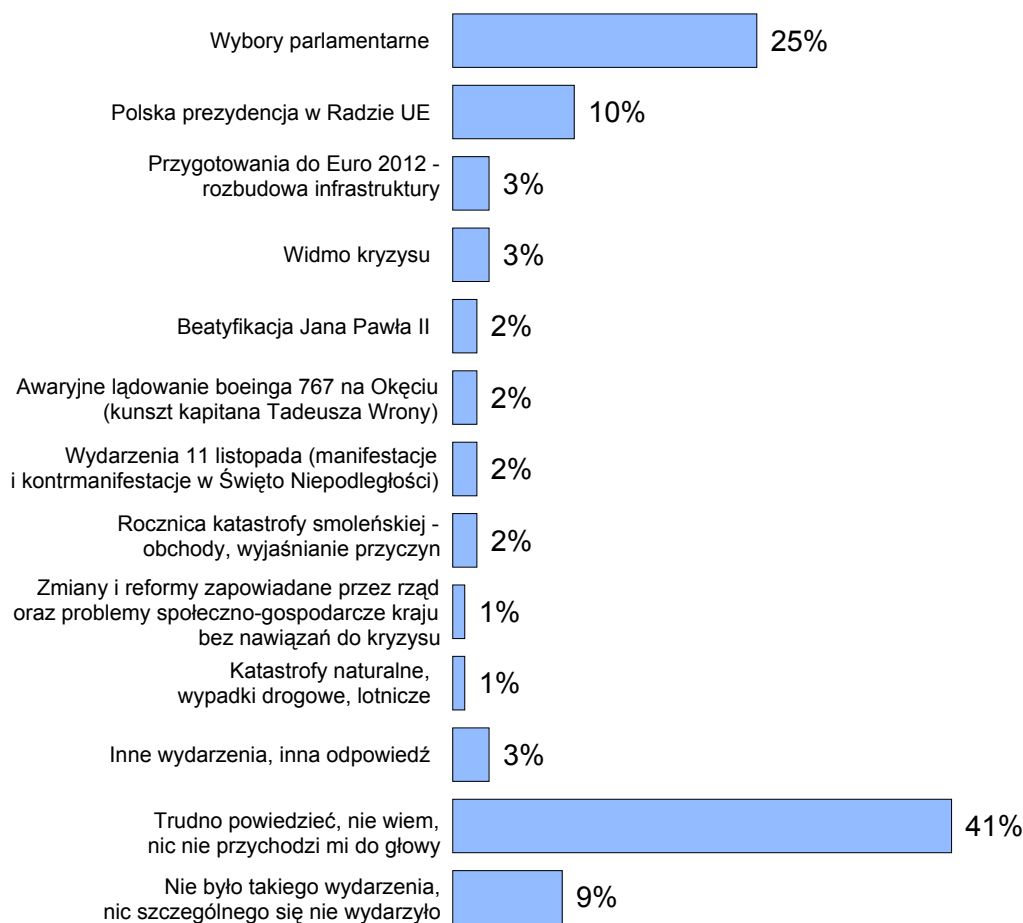
Pod koniec 2011 roku¹ tradycyjnie już pytaliśmy respondentów o najważniejsze – ich zdaniem – wydarzenie ostatnich dwunastu miesięcy w Polsce i na świecie.

Najczęściej typowanym **wydarzeniem w Polsce**, które – w opinii ankietowanych – zasłużyło na miano wydarzenia 2011 roku, były wybory do Sejmu i Senatu. Jedna czwarta badanych (25%) uważa, że wybór nowego parlamentu to najważniejsze wydarzenie ubiegłego roku. Ankietowani najczęściej mówili na ten temat w sposób hasłowy, skrótowo, bez jakiegokolwiek komentarza. Ale sporo było również wypowiedzi, w których respondenci uzasadniali przypisywanie wyborom tak wielkiej rangi. Podkreślano przede wszystkim bezprecedensowe w najnowszej historii naszego kraju ponowne zwycięstwo partii rządzącej (PO). Ankietowani mówili także – jednak raczej w kategoriach rozczarowania niż satysfakcji – o wyborczej porażce PiS. Wspominano również niespodziewany sukces partii Janusza Palikota.

Co dziesiąty badany (10%) za najważniejsze wydarzenie 2011 roku uznał polskie przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej. Inne wydarzenia wymieniane były już zdecydowanie rzadziej. Trzech na dziesięciu ankietowanych (3%) specjalne znaczenie nadawało przygotowaniom naszego kraju do Euro 2012. W tym kontekście mówiono głównie o postępach w budowie stadionów i dróg (wypowiedzi neutralne lub w tonie raczej optymistycznym). Tyle samo osób (3%) za wydarzenie roku uznało stan polskiej gospodarki na tle ogólnoeuropejskiego kryzysu. Do wyjątków należały wypowiedzi diagnozujące istnienie kryzysu w naszym kraju. Badani konstatowali przede wszystkim fakt, że „jak na razie Polsce udaje się utrzymać na powierzchni”, że „jakoś dajemy sobie radę”; były także wypowiedzi, w których za sukces poczytywano to, że Polska nie znalazła się w sytuacji Grecji.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (259) przeprowadzono w dniach 1 – 8 grudnia 2011 roku na liczącej 950 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. WYDARZENIE ROKU 2011 W KRAJU

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić więcej niż jedno wydarzenie

Na kolejnych pozycjach rankingu najważniejszych wydarzeń w Polsce w minionym roku – z jeszcze mniejszą liczbą wskazań – znalazły się wydarzenia oceniane pozytywnie, jak beatyfikacja Jana Pawła II czy szczęśliwe awaryjne lądowanie na Okęciu boeinga 767 pilotowanego przez polską załogę, ale także takie, które traktowano jako powód do wstydu – zamieszki w Warszawie w trakcie manifestacji i kontrmanifestacji z okazji Święta Niepodległości (po 2%). Równie często wydarzeniem roku dla badanych była rocznica katastrofy prezydenckiego samolotu pod Smoleńskiem – jej obchody, pamięć o parze prezydenckiej, ale i różnie oceniane wyniki śledztwa w sprawie wyjaśnienia przyczyn tej tragedii (2%).

Wśród już zupełnie sporadycznie wymienianych znalazły się m.in. wydarzenia sportowe, przede wszystkim sukces polskiej reprezentacji siatkarzy w Lidze Światowej, a także informacje o odkryciu i możliwościach eksploatacji gazu łupkowego w Polsce.

W świetle odpowiedzi ankietowanych rok 2011 raczej nie był dla Polaków rokiem szczególnym, obfitującym w wydarzenia o wyjątkowym czy przełomowym znaczeniu. Połowa badanych (50%) nie pamięta żadnego faktu, który zasługiwałby na miano wydarzenia roku, w tym 9% stwierdziło, że nic takiego w ogóle nie miało miejsca. Pod tym względem rok 2011 zasadniczo różni się od 2010, mogącego uchodzić za rok katastrof, natomiast wcześniejsze lata – 2009 i 2008 – słabiej niż miniony rok zapisywały się w pamięci Polaków. Dwa lata temu 55% badanych nie potrafiło wymienić żadnego wydarzenia, które można by uznać za znaczące dla kraju, a 12% twierdziło, że takich wydarzeń w ogóle nie było. Jeszcze wcześniej – w 2008 roku odsetki te wynosiły odpowiednio: 51% i 15%, w sumie zatem żadnego istotnego wydarzenia z punktu widzenia historii kraju nie zarejestrowało wówczas aż dwie trzecie badanych (66%).

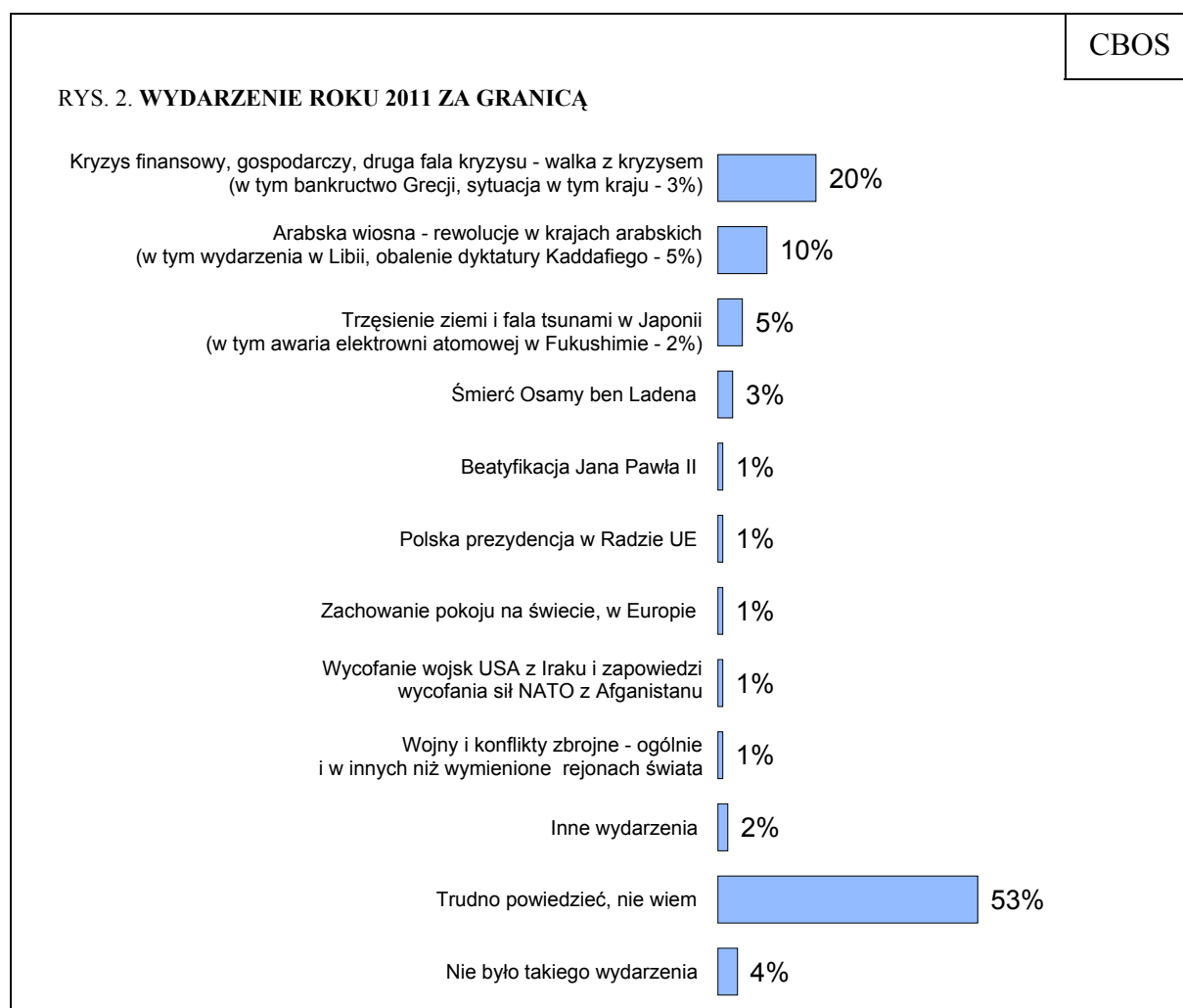
Zestawiając oceny roku 2011 z ocenami poprzedniego roku wyborczego (2007) możemy stwierdzić, że cztery lata temu wybory były traktowane jako bardziej przełomowe niż ostatnie. W roku 2007 – tak samo jak w 2011 – wybory do Sejmu i Senatu zostały uznane za najważniejsze wydarzenie roku, jednak wówczas miały one dla Polaków znacznie wyższą rangę niż ubiegłoroczne. Wtedy za najważniejsze wydarzenie roku wybory parlamentarne uznało aż 39% ankietowanych.

Wydarzenia na świecie w roku 2011 zdominował przede wszystkim kryzys finansowy, którego kolejna fala w minionym roku szczególnie dotknęła kraje europejskie – zagroziła strefie euro, a w rozwiniętej formie pojawiła się w zagrożonej bankructwem Grecji oraz, w mniejszym stopniu, w bardzo zadłużonych Włoszech, Portugalii i Hiszpanii. Co piąty Polak (20%) wymienił kryzys jako wydarzenie roku na świecie, przy czym 3% mówiło konkretnie o widmie bankructwa i protestach społecznych w Grecji.

Kryzys gospodarczy wygrał z drugim ważnym wydarzeniem politycznym (choć nieco bardziej odległym) – arabską wiosną, czyli rewolucjami w krajach północnej Afryki i Bliskiego Wschodu, które doprowadziły do upadku większość panujących tam dyktatur. Te wydarzenia wymienił co dziesiąty ankietowany (10%). Na tle zmian w innych krajach tego regionu bardzo duże znaczenie Polacy przypisują najbardziej spektakularnej klęsce – upadkowi i śmierci dyktatora Libii Muammara Kaddafiego, do czego przyczyniły się także wojska NATO (5%).

Trzecim z najważniejszych wydarzeń na świecie, które utrwaliły się w świadomości Polaków, było trzęsienie ziemi w Japonii i jego skutki (5%) – fala tsunami, która spustoszyła wybrzeże tego kraju, oraz awaria elektrowni atomowej w Fukushima (2%). Trzech na stu badanych (3%) jako wydarzenie roku wskazało śmierć najbardziej poszukiwanego terrorysty świata – Osamy ben Ladena.

Pozostałe wydarzenia wymieniano jedynie sporadycznie. Do wydarzeń światowych Polacy zaliczyli także beatyfikację Jana Pawła II oraz polską prezydencję w Radzie UE. Ankietowani wspominali jeszcze o wycofaniu wojsk USA z Iraku, zapowiedzi wycofania sił NATO z Afganistanu, a także o innych wojnach i konfliktach zbrojnych na świecie. Ponad połowa badanych (53%) nie potrafiła sobie przypomnieć żadnego z wydarzeń na świecie, które zasługiwałyoby na miano wydarzenia roku, dalsze 4% uważa, że w minionym roku nic znaczącego się nie wydarzyło. W 2010 roku odsetek tego typu odpowiedzi był nieco większy – 58% „trudno powiedzieć” i 5% „nie było takiego wydarzenia”.

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić więcej niż jedno wydarzenie

W społecznej świadomości miniony rok był przede wszystkim rokiem kryzysu finansowego, który bardzo boleśnie dotknął kilka krajów europejskich i w konsekwencji całą strefę euro. Na tle Europy nasz kraj – także zdaniem Polaków – nieźle sobie radzi. Zapewne dlatego w wymiarze krajowym na pierwszym miejscu znalazły się wydarzenia natury politycznej – wybory parlamentarne oraz półroczne przewodnictwo Polski w Radzie UE. Z wydarzeń światowych 2011 roku Polacy pamiętają jeszcze o rewolucjach w krajach arabskich, w których po raz pierwszy na taką skalę można było dostrzec skutki wykorzystania nowych sposobów komunikowania się. Z drugiej strony duże wrażenie zrobiła na Polakach bezradność Japonii – jednego z najbardziej uprzemysłowionych i przodujących w rozwoju nowoczesnych technologii krajów – wobec sił natury: trzęsienia ziemi i fali tsunami, a także będąca ich skutkiem awaria elektrowni atomowej w Fukushima.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA